

**A földmivelésügyi miniszter
185.000/1946. F. M. számú rendelete**

a telepítésről és a földreform befejezésének előmozdításáról szóló 1946: IX. törvénycikk végrehajtása, valamint az 1945: VI. törvénycikkkel törvényerőre emelt 600/1945. M. E. sz. rendelet végrehajtásával kapcsolatos egyes kérdések rendezése tárgyában.

A nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földmives nép földhözjuttatásáról szóló, az 1945: VI. törvénycikkkel törvényerőre emelt 600/1945. M. E. számú rendelet (továbbiakban R.) 51. §-ában, valamint a telepítésről és a földreform befejezésének előmozdításáról szóló 1946: IX. törvénycikk (továbbiakban T.) 34. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a tárcájukat érintő kérdésekben a belügy-, igazságügy-, pénzügy-, iparügyi és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve — a következőket rendelem:

I. FEJEZET.

A telepítés.

1. §.

(A T. 1. és 2. §-ához.)

A Földbirtokrendező Alap állagához tartozik az áttelepített személyt, mint valamely kereskedelmi vagy magánjogi társaság tagját megillető a T. 1. §-a alapján visszahagyottnak tekintendő vagyoni érdekelttség (részvény, üzlet-rész, vagyoni betét, stb.) is, ha a kereskedelmi vagy magánjogi társaság üzletköre mező- és erdőgazdasági ingatlanokra, illetve ezek hasznosítására vagy az ezekkel kapcsolatos mező- és erdőgazdasági üzemekre terjed ki.

2. §.

(A T. 2. §-ához.)

(1) A T. 2. §-ának alkalmazása szempontjából kisipari üzemnek azt az üzemet kell tekinteni, amely a kézműves jellegű iparüzés szokásos kereteit nem haladja meg.

(2) Az iparüzem kézműves jellegének megállapítása tekintetében a 78.000/1923. K. K. M. számú rendelet 4. §-ában foglalt rendelkezések (Rendeletek Tára 614. oldal) az irányadók.

(3) Abban a kérdésben, hogy mely ipari üzem nem tartozik a T. 2. §-ának hatálya alá, a földmivelésügyi miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértve határoz.

3. §.

(A T. 3. §-ához.)

A T. alapján a magyar államra szállt, a T. 2. §-a alá nem eső vagyon felhasználásáról a minisztérium rendelkezik. A leltározást végző öttagú bizottság (70.010/1946. B. M. számú rendelet 10. §, Magyar Közlöny 12. szám) az említett vagyontárgyak leltárát — a megőrzésről és ideiglenes hasznosításról történő gondoskodás végett — a tárcája szerint illetékes minisztereknek megküldeni köteles.

4. §.

(A T. 4. §-ához.)

(1) A telepítésre jelentkező személy áttelepülésre irányuló kérelmét a lakóhelye szerint illetékes Községi Földigénylő Bizottságnál köteles előterjesztetni. A Községi Földigénylő Bizottság a telepítésre igényjogosultak összeírásánál a T. 5. §-ában felsorolt kizáró okok figyelembevételével az 5.600/1945. F. M. számú rendelet (Magyar Közlöny 45. szám, továbbiakban III. Vr.) 30. §-ában foglalt rendelkezések szerint jár el.

(2) A telepítésre jelentkezők kérelmét a megyén belül történő telepítésnél a Megyei, egyébként pedig az Országos Földbirtokrendező Tanács bírálja el.

5. §.

(A T. 4. §-ához.)

(1) A T. 4. §-a (1) bekezdésének c) és d) pontjában megjelölt, az 1937. évi december hó 31-i határokon kívül eső területekről Magyarország területére nem önként ájtott személyek a kitelepített német lakosság által visszahagyott ingatlanra történő letelepítés iránti kérelmüket az áttelepítést végző hatósági szerv útján közvetlenül az Országos Földbirtokrendező Tanácsnál terjesztik elő.

(2) A kérelem előterjesztésével egyidejűleg a T. 4. §-a (1) bekezdésének c) és d) pontjában megjelölt körülményeket az áttelepítést végző szerv által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni. A kényszerrel vélelmezni kell azoknál, akiket az idegen állam hatósága csoportosan tett át a határon.

(3) A T. 4. §-a (1) bekezdésének d) pontjában megjelölt azt a körülményt, hogy a kérelmező a nemzeti ellenállásban és a németellenes szabadságharcban kimagasló érdemeket szerzett, a Nemzetgyűlés Politikai Bizottsága igazolja. Az igazolás iránti kérvényt a szükséges bizonyítékokkal felszerelve a határ átlépését

követő harminc nap alatt az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz kell benyújtani.

(4) A T. 4. §-a (1) bekezdésének e) pontja alá eső személyek a letelepítés iránti kérvényüket közvetlenül az Országos Földbirtokrendező Tanácsnál nyújtják be.

(5) A T. 4. §-a (1) bekezdésének b), c), d) és e) pontjaiban említett személyek igényjogosultságát az Országos Földbirtokrendező Tanács bírálja el.

6. §.

(A T. 4. §-ához.)

(1) A T. 4. §-a (3) bekezdésében megjelöltek közül a R. 36. §-a első bekezdésének 1. pontja alá eső személyek telepítés útján történő ingatlanjuttatásra irányuló kérvényüket a szükséges bizonyítékokkal felszerelve a jelen rendelet hatálybalépésétől számított harminc napon belül a lakóhelyük szerint illetékes Megyei Földbirtokrendező Tanácshoz kötelesek benyújtani. Ha a telepítés a megyén belül megoldható, a kérelmet a Megyei Földbirtokrendező Tanács érdemben bírálja el, egyébként pedig a kérvényt döntés végett az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz terjeszti fel.

(2) A R. 36. §-a első bekezdésének 1. pontja alá eső személyek a nemzeti ellenállási mozgalomban és a németellenes szabadságharcban szerzett érdemeiket a 7.200/1945. M. E. számú rendelet (Magyar Közlöny 130. szám) alapján kiadott elismerő okirattal, a partizánok pedig a Partizán Bajtársi Szövetség által kiállított igazolvánnyal tartoznak igazolni. A T. 4. §-ának (3) bekezdése alapján sem részesíthető mezőgazdasági ingatlan juttatásában az a R. 36. §-a első bekezdésének 1. pontja alá eső, nem földmives foglalkozású személy, akinek megélhetése vagyoni helyzeténél fogva egyébként biztosítva van.

(3) A T. 4. §-ának (3) bekezdése alá eső írók, művészek és tudósok telepítés útján történő ingatlanjuttatás iránti kérvényüket a jelen rendelet hatálybalépésétől számított harminc napon belül közvetlenül az Országos Földbirtokrendező Tanácsnál nyújtják be. Azt a körülményt, hogy a demokrácia szolgálatában kiváló érdemeket szereztek, az írók és művészek a Magyar Művészeti Tanács, a tudósok pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter részéről megjelölt tudományos intézmény által kiállított igazolvánnyal tartoznak bizonyítani. A Magyar Művészeti Tanács, illetőleg a kijelölt tudományos intézmény által kiállított igazolványban részletezni kell a kérelmezőnek a demokrácia szolgálatában kifejtett kimagasló írói, művészi, illetőleg tudományos munkásságát.

(4) A jelen §-ban megjelölt személyek vagyoni helyzetüket helyhatósági bizonyítvánnyal igazolni kötelesek.

7. §.

(A T. 4. §-ához.)

A rokkantságot, a hadiözvegységet és hadiárvaságot a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni.

8. §.

(A T. 6. §-ához.)

(1) A kitelepített német lakosság által visszahagyott ingó vagyontárgyakat a telepesek között a család nagyságára, valamint a tulajdonukat képező felszerelési és berendezési tárgyakra figyelemmel a szükségletnek megfelelően arányosan kell szétosztani. Az épületeket és az ingóságokat részletei leltár mellett kell a telepeseknek átadni. A telepes által is aláírt leltár egy példányát a Megyei Földbirtokrendező Tanácshoz fel kell terjeszteni, egy példánya a Községi Földigénylő Bizottságnál marad, egy példányt pedig a telepesnek kell átadni.

(2) Az előbbi bekezdésben megjelölt vagyontárgyakat a T. 10. §-ában foglalt rendelkezés szerint újjáalakított Községi Földigénylő Bizottság javaslata alapján a Megyei Földbirtokrendező Tanács juttatja, kivéve azokat, amelyeknek juttatását célszerűségi szempontból az Országos Földbirtokrendező Tanács magának tartja fenn.

(3) A kisipari üzem felszerelési tárgyait, kiskereskedők üzleteit és azok készleteit az illető szakmában az iparjogosítvány megszerzéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, lehetőleg nagycsaládu, vagyontalan iparosnak kell juttatni. Az üzemi, üzleti felszerelési tárgyak és készletek szükség esetén megosztva is juttathatók.

(4) A kisipari üzemeket, műhelyeket, üzleteket, raktárakat és árukészleteket, ha egyéni tulajdonba adásuk nem felel meg a termelés érdekeinek, a földmivesszövetkezet tulajdonába kell adni.

9. §.

(A T. 7. §-ához.)

(1) A T. 7. §-a (2) bekezdésének alkalmazásában a lakóházhoz tartozó, végrehajtási árverés hatálya alá eső alkotórészek és tartozékok megállapításánál a 24.000/1929. I. M. számú rendelet (Rendeleték Tára 1632. oldal) 7. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók azzal az eltéréssel, hogy a lakóépület megváltási árának megállapítása szempontjából nem tekintendő alkotórésznek a lakóépülethez tartozó mezőgazdasági melléképület, mezőgazdasági ipari üzemi épület és üzemi berendezés.

(2) A mezőgazdasági melléképületek, a mezőgazdasági ipari épületek és üzemi berendezések megváltási árát a hasznavehetőségük és valószínű értéjük figyelembevételével becslés útján

külön kell megállapítani. A becslésnél az 1938. évi árakat kell irányadóul venni. A mezőgazdasági épületek megváltási ára nem haladhatja meg a hozzátartozó lakóépület megváltási árának 50%-át.

(3) A T. alapján juttatott berendezés, gazdasági, háztartási, üzemi, üzleti és egyéb felszerelés, árukészlet megváltási árát a hasznavehetőség és a valóságos érték figyelembevételével ugyancsak becslés útján kell megállapítani. A becslésnél ebben az esetben is az 1938. évi árakat kell irányadóul venni.

(4) Az 1938. évben érvényben volt irányárakat az Országos Földbirtokrendező Tanács állapítja meg.

(5) A lakóházhoz tartozó telek földadó alá eső részének megváltási árát a 2.400/1945. F. M. számú rendelet (Magyar Közlöny 23. szám, továbbiakban II. Vr.) 26. §-ában foglalt rendelkezés szerint kell megállapítani.

10. §.

(1) A településre jelentkező személy köteles a tulajdonát képező mező- és erdőgazdasági ingatlanát, lakóházát, ideértve a földreform során juttatott ingatlant is, birtokpolitikai célra felajánlani. E rendelkezés alól az Országos Földbirtokrendező Tanács indokolt esetben felmentést adhat. A felajánlott ingatlan felhasználása iránt a Községi Földigénylő Bizottság és a Megyei Földbirtokrendező Tanács csak abban az esetben intézkedhet, ha az ingatlan tulajdonosa a részére kijelölt telephelyet birtokba vette és azt az illetékes Megyei Földbirtokrendező Tanács jogerős határozattal részére juttatta.

(2) A telepes által felajánlott ingatlant lehetőség szerint az áttelepült tulajdonos visszatartott leszármazóinak kell juttatni, ha azok a R., illetve a T. rendelkezései szerint juttatásban részesíthetők.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt ingatlanoknak a R. 40. §-a, illetve a jelen rendelet 9. §-a alapján megállapított ellenértékét az áttelepült tulajdonos részére juttatott telephely árába be kell számítani.

11. §.

(A T. 8. §-ához.)

Mind az állami, mind az önkormányzati hatóságok, hivatalok a telepítés szerveit törvényes ügykörükben támogatni és megkereséseiket soronkívül teljesíteni kötelesek.

12. §.

(A T. 8. §-ához.)

(1) A 7.310/1946. M. E. számú rendelettel (Magyar Közlöny 143. szám) megszüntetett Népgondozó Hivatal által végrehajtott telepítéseket a Megyei Földbirtokrendező Tanács vizsgálja felül. Önkényesen betelepültnek kell te-

kinteni azt a személyt, akit nem a Népgondozó Hivatal vagy nem a földbirtokrendező testületek telepítettek le.

(2) A Községi Földigénylő Bizottság azokkal szemben, akik a R. vagy a T. rendelkezései értelmében juttatásra igényjogosultaknak nem tekinthetők, kimozdítási javaslatot tesz a Megyei Földbirtokrendező Tanácshoz, a Megyei Földbirtokrendező Tanács a kimozdítás tárgyában soronkívül határoz. A Községi Földigénylő Bizottság — indokolt esetben — telephelycserét is javasolhat.

13. §.

A német lakosság áttelepítését intéző hatósági szervek (12.330/1945. M. E. számú rendelet, Magyar Közlöny 211. szám, 70.010/1946. B. M. számú rendelet, 7.310/1946. M. E. számú rendelet) kötelesek a betelepítést végző földbirtokrendező testületeket feladatuk ellátásában támogatni, azokat az áttelepítés sorrendjéről és folyamatáról állandóan és kellő időben előre tájékoztatni, hogy a megüresedő ingatlanokra a betelepítés időveszteség nélkül folyamatosan végrehajtható legyen.

14. §.

(1) Az áttelepítést végző hatósági szerv azokra a községekre nézve, ahol a német lakosság áttelepítése már megtörtént, haladéktalanul, ahol pedig az áttelepítésre kötelezett személyek végleges megállapítása még nem történt meg, a megállapítástól számított három nap alatt köteles az áttelepített (áttelepítésre kijelölt) személyek névjegyzékét egy-egy példányban az Országos és a területileg illetékes Megyei Földbirtokrendező Tanácsnak megküldeni.

(2) A 70.010/1946. B. M. számú rendelet 10. §-ának (6) és (7) bekezdése akként módosul, hogy az öttagu bizottság a leltárt öt példányban köteles elkészíteni. A leltár egy-egy példányát a Megyei Földbirtokrendező Tanácsnak, a Községi Földigénylő Bizottságnak, a belügyminiszternek, az illetékes pénzügyigazgatóságnak és a községi elöljáróságnak (polgármesternek) kell megküldeni, amelyek azokat megőrizni kötelesek. A Népgondozó Hivatalnak már megküldött leltári példányok egyikét a belügyminiszter haladéktalanul az illetékes Községi Földigénylő Bizottsághoz teszi át.

15. §.

(1) Az áttelepítésre kötelezettek Németországba, illetőleg a gyűjlőállomásokra történő elszállításának időpontjáról az áttelepítést intéző szervek az Országos és az illetékes Megyei Földbirtokrendező Tanácsot — legkésőbb az elszállítás megkezdését tíz nappal megelőzően — értesíteni kötelesek.

(2) Az értesítés után a Megyei Földbirtokrendező Tanács haladéktalanul — lehetőleg még az áttelepítésre kötelezettek elszállítása előtt — intézkedik a leltározott vagyon átvételé-

további megőrzése, a betelepítés előkészítése és a már kijelölt telepesek átköltöztetése iránt.

(3) A leltározott vagyontárgyak átvételével és általában a betelepítés végrehajtásának előkészítésével kapcsolatos teendőket a területileg illetékes Megyei Földbirtokrendező Tanács, szükség esetén az Országos Földbirtokrendező Tanács egy, esetleg több szakértőjéből, a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült pártok egy-egy kiküldöttjéből, a helyi Községi Földigénylő Bizottság két tagjából, valamint a betelepülő igényjogosultak egy, illetve a rendelkezésre álló házak vagy az érdekelt csoportok létszámához képest kettő vagy három megbízottjából alakított telepítési bizottság látja el. A telepítési bizottságba az iparügyi miniszter a tárcáját érintő kérdések képviselője céljából szakértőt küldhet ki. A bizottság elnöke az Országos, illetve a Megyei Földbirtokrendező Tanács szakértője. A telepítés által érintett községben (városban) szükség esetén több telepítési bizottságot is lehet alakítani.

16. §.

(1) A telepítési bizottság haladéktalanul megállapítja, hogy a T. 2. §-a alá eső vagyontárgyakból mennyi a helyi földigénylők előrelátható szükséglete és a T. hatálybalépése előtt történt-e s mely szerv által, milyen számban betelepítés. Megállapítja továbbá, hogy hány földműves, iparos, kereskedő, munkás és egyéb lakóház, hány és milyen kisipari üzem, — művelési áganként részletezve — összesen milyen kiterjedésű mező- és erdőgazdasági ingatlan, továbbá mennyi gazdasági felszerelés, állatállomány, terménykészlet, háztartási berendezési és egyéb vagyontárgy áll a telepítés rendelkezésére. A helybeli termelési bizottság bevonásával mezei leltárt készít a T. hatálya alá eső mezőgazdasági ingatlanokról, amelyben külön kell feltüntetni a még fel nem használt mezőgazdasági ingatlanok vetésterületeit. Megállapítja a bizottság azt is, hogy a rendelkezésre álló ingatlanokból mely ingatlanok szükségesek a II. Vr. 8. §-ában felsorolt helyi érdekű közcélokra és milyen kiterjedésű mezőgazdasági ingatlant, valamint hány épületet kell a T. 9. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint tartalékolni.

(2) A telepítési bizottság az előző bekezdésben foglaltakról részletes jelentést tesz az illetékes Megyei és az Országos Földbirtokrendező Tanácsnak, egyúttal tájékoztatást ad a község (város) telepítés szempontjából jelentőséggel bíró adatairól. Javaslatot tesz arra nézve, hogy a községbe (városba) hány földműves, hány iparos és hány egyéb foglalkozású család lenne a megye területéről, illetve más megyéből betelepítendő. A betelepítendő családok számának megállapításánál figyelemmel kell lenni a T. 9. §-ának a mezőgazdasági ingatlanok tartalékolására vonatkozó rendelkezéseire.

(3) Ha a betelepítendő községben (városban) valamely különleges szakértelmet kívánó mezőgazdasági művelési, vagy foglalkozási ág (szőlő-, dohány-, gyümölcsstermelés, háziipar, erdőkitermelés, stb.) kiváltképpen kifejlődött, a bizottság a telepesek kijelölése tekintetében javaslatát ennek a körülménynek szem előtt tartásával teszi meg.

(4) A telepítési bizottság a jelentést a megállapított általános telepítési terv figyelembevételével úgy köteles elkészíteni, hogy annak alapján a részletes telepítési terv összeállítható és a betelepítés idővesztés nélkül végrehajtható legyen.

17. §.

(1) Abból a célból, hogy a földek további művelésre a beérkező telepeseknek azonnal átadhatók legyenek és a telepesek elhelyezése késedelmet ne szenvedjen, a telepítési bizottság a rendelkezésre álló ingatlanokból még a telepesek beérkezése előtt telephelyeket (lakóház és mezőgazdasági ingatlan, lakóház és kisipari üzem, stb.) alakít és azokat a telepesek birtokába adja. A telephelyek alakításánál az üzemi szempontok figyelembevételével arra kell törekedni, hogy a telepesek a juttatott ingatlant lehetőleg egytagban vagy egymáshoz közel fekvő birtokrészekből kapják meg. A telephelyek alakítása, valamint azok birtokbaadása a végleges felosztási terv jóváhagyásáig, illetőleg a juttatási határozat jogerőre emelkedéséig ideiglenes jellegű és megváltoztatható.

(2) A telepítési bizottság részletes épület- és ingóeltár mellett a lakóházzal együtt adja át a telepes használatába azt az élő- és holt gazdasági felszerelést, terménykészletet, háztartási, felszerelési és egyéb vagyontárgyat, amely a gazdálkodás továbbviteléhez szükséges, ugyanakkor gondoskodik a még ki nem osztott ingóságok raktározásáról és további megőrzéséről. A vagyontárgyak végleges juttatására a jelen rendelet 22. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók.

(3) A visszahagyott borkészletek felett csak az Országos Földbirtokrendező Tanács jogosult rendelkezni. A borkészletek összegyűjtéséről és tárolásáról a betelepítés végrehajtásával egyidejűleg a Megyei Földbirtokrendező Tanács gondoskodik, a begyűjtött mennyiségről az Országos Földbirtokrendező Tanácsnak haladéktalanul köteles jelentést tenni.

18. §.

(A T. 9. §-ához.)

(1) A telepítést az Országos Földbirtokrendező Tanács által készített általános és részletes telepítési terv szerint kell végrehajtani.

(2) Az egy községből áttelepülőket lehetőleg együtt, egyszerre, egy községbe, vagy legalább szomszédos községbe kell letelepíteni. Az áttelepítés a szükséghez képest fokozatosan is tör-

ténhet. Az áttelepítés megszervezéséhez és le bonyolításához a telepesek maguk közül megbizottat küldhetnek ki.

(3) A termelés eddigi rendjének és színvonalának fenntartása érdekében a benépesítendő községben már kifejlődött — különös szak-képzettséget kívánó — mezőgazdasági művelési, vagy foglalkozási ágra (szőlő-, gyümölcs- és dohánytermelés, kertészet, háziipar, erdőkitermelés, stb.) megfelelő szakképzettséggel rendelkező, az említett művelési, illetőleg foglalkozási ágban jártas telepeseket kell kijelölni.

(4) A telepítés végrehajtásánál egészséges és termelőképés kisbirtokok kialakítására kell törekedni. A földmives telepesnek — kivéve a csereingatlan juttatására igényjogosultakat — a R.-ben megállapított juttatási határon belül lehetőleg olyan kiterjedésű mezőgazdasági ingatlan juttatandó, amely okszerű művelés mellett a telepes család részére egész évben állandó munkaalkalmat és megfelelő megélhetést biztosít. A juttatás mértékének megállapításánál a telepítés céljára szolgáló mezőgazdasági ingatlan talajminőségét, művelési ágát, továbbá a telepes család eltartásra szoruló kiskorú tagjainak számát is figyelembe kell venni.

19. §.

(A T. 9. §-ához.)

A részletes betelepítési tervet az Országos Földbirtokrendező Tanács a helyszínen eljáró telepítési bizottság jelentése és javaslata alapján állítja össze. A telepítési tervben részletezni kell a község betelepítésével kapcsolatos összes fontosabb kérdéseket.

20. §.

(1) A telepesek átköltöztetésének vasuti, valamint nagyobb távolságra eső fogatos vagy gépjárműves fuvar költségét a Földbirtokrendező Alap terhére a telepeseknek ezekkel a költségekkel való egyidőű megterhelése mellett, az Országos Földbirtokrendező Tanács előlegezi. A telepes az előlegezett szállítási költséget ugyanolyan feltételek mellett köteles megfizetni, mint a részére juttatott telephely megváltási árát.

(2) A telepesek átköltöztetéséhez szükséges fogatos, vagy gépjárműves fuvar lehetőleg a közérdekű bérmunka keretében kell biztosítani. Az igásállatoknak és a fogatos járműveknek a célra történő igénybevétele tekintetében a 4/1945. G. F. számú rendelet (Magyar Közlöny 203. szám), a személy- és tehergépjárművek igénybevételeire pedig a 200/1946. M. E. számú rendelet (Magyar Közlöny 7. szám) és az ezek kiegészítése tárgyában kibocsátott rendeletben foglaltak az irányadók.

(3) Az átszállítás tervszerű és gyors lebonyolítása érdekében a magyar államvasutak igazgatósága az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz megbizottat küldhet ki.

21. §.

(A T. 10. §-ához.)

A telepesek birtokbavezetése után a Községi Földigénylő Bizottságot — lehetőleg az Országos Földbirtokrendező Tanács, vagy a Megyei Földbirtokrendező Tanács kiküldöttjének közreműködésével — a T. 10. §-ában foglalt rendelkezések szerint, a 33.000/1945. F. M. számú rendelet (Magyar Közlöny 14. szám, továbbiakban I. Vr.) II. fejezetében foglaltak értelm szerű alkalmazásával ujja kell alakítani. A Községi Földigénylő Bizottság ujjaalakításánál a telepeseknek a Bizottságban számarányuknak megfelelő részvételt kell biztosítani. A telepesek közül választott bizottsági tagok számarányának megállapításánál az eseleg később betelepítendő családok számát is figyelembe kell venni.

22. §.

(1) Az előző § szerint ujjaalakított Községi Földigénylő Bizottság a T. 2. §-ában felsorolt vagyontárgyak végleges juttatására vonatkozó felosztási tervet az Országos Földbirtokrendező Tanács által megállapított részletes telepítési tervnek megfelelően a telepítési bizottság jelentése és a rendelkezésre álló adatok alapján köteles azonnal elkészíteni. A Községi Földigénylő Bizottság a felosztási tervet a III. Vr. 62. és 64. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelően a jelen rendeletben foglalt eltérésekkel készíti el és terjeszti fel a Megyei Földbirtokrendező Tanácshoz.

(2) Abban a községben, ahol a T. 2. §-a alapján a magyar államra szállt ingatlanokon kívül a R. alapján megváltott, vagy elkobzott ingatlanok is vannak és a megváltott, vagy elkobzott ingatlanok eldarabolásával kapcsolatos műszaki munkálatok a jelen rendelet hatálybalépésének napján még nem fejeződtek be, illetőleg az idevonatkozó műszaki munkarészek (vázrajz, földkönyv) még nem készültek el, a R. alapján megváltott vagy elkobzott és a T. alapján a magyar államra szállt ingatlanok felosztási tervét és az ezzel kapcsolatos műszaki munkálatokat lehetőleg egyszerre kell elkészíteni, illetőleg elvégezni. Ebben az esetben a kiosztási földkönyvben „A 600/1945. M. E. számú rendelet alapján kiosztott birtokok“, illetőleg „Az 1946 : IX. törvénycikk alapján kiosztott birtokok“ cím alatt külön-külön fejezetben kell felvenni, a R., illetőleg a T. hatálya alá eső ingatlanokat és az ezekből juttatásban részesítették adatait.

(3) A T. alapján kiosztott ingatlanok telekkönyvezésére a III. Vr. 62—67. §-aiban, valamint a 171.700/1946. F. M. számú rendeletben (Magyar Közlöny 54. szám) foglalt rendelkezések az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a kiosztott ingatlanok új telekkönyvi betéteinek A lapjára a III. Vr. 67. §-a szerint feljegyzendő szövegben „A 600/1945. M. E. számú rendelet“ szövegrész helyett „Az 1946 : IX. törvénycikk“ szövegrészt kell írni.

23. §.

(A T. 12. §-ához.)

A telepesek gazdálkodásának irányítására és ellenőrzésére az Országos Földbirtokrendező Tanács telepfelügyelőket alkalmazhat. Az Országos Földbirtokrendező Tanács a telepfelügyelő feladatait, hatáskörét és működését a vele megkötött alkalmaztatási szerződésben állapítja meg, illetve szabályozza.

24. §.

(A T. 13. §-ához.)

(1) A T. 13. §-ában felsorolt kimozdítási okok fennforgása esetében a telepes rendszerint csak a gazdasági év végével mozdítható ki. A kimozdított részére lehetővé kell tenni a termés betakarítását. Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra a telepesre, akit azért kell kimozdítani, mert a juttatott ingatlanon feltűnően rosszul gazdálkodott, vagy földjének megművelését, illetőleg lakóházának, gazdasági épületeinek, felszerelésének karbantartását, vagy gondozását önhibájából elhanyagolta.

(2) A kimozdító határozatot lehetőleg az új birtokszerző birtokbavezetésével egyidejűleg kell végrehajtani. A kijelölt új telepes a részére juttatott, de még át nem adott telephelyen mindazokat a mezőgazdasági munkálatokat elvégezheti, amelyek a kimozdított telepest a termés betakarításában nem akadályozzák.

25. §.

(A T. 13. §-ához.)

A kimozdítottat arra az időre, amíg a T. 2. §-ában meghatározott vagyontárgyakat használta, haszonbérlőnek (bérlőnek) kell tekinteni. Amennyiben a T.-ből vagy a jelen rendeletből más nem következik, a kimozdított az említett vagyontárgyakért a haszonbérlet (bérlet) terhelő magánjogi felelősséggel tartozik és a használatért a Földbirtokrendező Alap javára haszonbért (bért) köteles fizetni. A haszonbér (bér) mértékét a Megyei Földbirtokrendező Tanács állapítja meg.

26. §.

(A T. 14. §-ához.)

(1) A kimozdított telepes a juttatott vagyon megszerzésére fordított kiadásai visszatérítését, valamint a szükséges és hasznos beruházásai megtérítését igényelheti. A kimozdított telepes az elszámolást — a Községi Földigénylő Bizottság bevonásával — a Megyei Földbirtokrendező Tanács ejti meg, s annak alapján a kimozdított telepes térítési igénye, illetőleg tartozása tekintetében határoz. A térítési összegből levonásba kell hozni a 25. § alapján megállapított haszonbért (bért), valamint azoknak a leltári tárgyaknak az értékét, amelyeket a kimozdított telepes elhasznált, elidegenített, vagy zálogba adott.

(2) A kimozdítottak az elszámolás után mutatkozó esetleges követelését a kimozdítást követő hatvan napon belül a Földbirtokrendező Alap terhére ki kell fizetni. Ha pedig az elszámolás eredményeként a telepesnek tartozása lenne, a terhére kimutatott összeget ugyanezen idő alatt a Földbirtokrendező Alapba befizetni köteles. A tartozás megfizetésére méltányos esetben az Országos Földbirtokrendező Tanács haladékot adhat.

27. §.

A telepítést végrehajtó szervek a telepesek személyi és vagyoni biztonságának megőrzésére, vagy — ha annak szüksége merül fel — egyéb okból is karhatalmat vehetnek igénybe.

28. §.

Amennyiben a T. és jelen rendelet másként nem rendelkezik, a T. alapján a magyar államra szállt, a T. 2. §-a alá eső vagyontárgyakra a R. és az annak végrehajtása tárgyában kiadott rendeletekben foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

II. FEJEZET.

A földreform befejezését célzó rendelkezések.

29. §.

(A T. 16. §-ához.)

(1) Az 1946. évi január hó 1. napja után a R. alapján előterjesztett igénybevételi javaslat esetén az ingatlanokat csak akkor lehet birtokbavenni és kiosztani, ha ahhoz az Országos Földbirtokrendező Tanács kifejezetten hozzájárult. Az elkobzás és megváltás kérdésében azonban a Megyei Földbirtokrendező Tanács a birtokbavételre tekintet nélkül határozni köteles.

(2) Amennyiben a jelen rendelet másként nem intézkedik az (1) bekezdésben foglalt korlátozást alkalmazni kell a T. 17. §-a alapján elkobzás és a 22. §-a alapján megváltás alá eső ingatlanok birtokbavételére és kiosztására is. Nem vonatkozik ez a rendelkezés a magyarországi német lakosság kitelepítése folytán megüresedő és a T. 1. §-a értelmében a magyar államra szállt vagyontárgyakra, valamint azokra az ingatlanokra sem, melyeknek tulajdonosai ellen az 1946. évi január hó 1. napja előtt a Megyei (Fővárosi), illetve az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz elkobzás, vagy megváltás iránt javaslatot terjesztettek elő, de az ingatlan fekvésére, tulajdonosára, stb. vonatkozó adatok pontos megjelölésének hiánya vagy egyéb ok miatt az ingatlan birtokbavétele, felhasználása elmaradt.

(3) A T. és a jelen rendelet alkalmazása szempontjából elkobzásra vagy megváltásra vonatkozó javaslatnak kell tekinteni bármely elnevezés — jegyzőkönyv, jelentés, kimutatás, összeírási iv, stb. — alatt előterjesztett iratot, ha annak tartalmából megállapítható, hogy azt

valamely ingatlannak a földreform végrehajtása során való igénybevétele iránt nyújtották be a Megyei (Fővárosi), vagy az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz.

30. §.

(A T. 16. §-ához.)

Azok a földigénylők, akik juttatás iránti kérelmet az 1945. évi december hó 31. napjáig nem terjesztettek elő, juttatásban nem részesíthetők. Kivételt képeznek:

a) akik igényüket a megjelölt időpontig rajtuk kívülálló okból — katonai szolgálat, deportálás, hadifogság, súlyos betegség, stb. — nem jelenthették be személyesen vagy hozzátartozóik útján;

b) a T. 4. §-a alá eső áttelepülők;

c) akik a T. 18. vagy 24. §-a alapján juttatásban részesíthetők.

31. §.

(A T. 17. §-ához.)

(1) A községi előljáróság (polgármester) a jelen rendelet hatálybalépésétől számított tizenöt napon belül köteles a Községi Földigénylő Bizottság rendelkezésére bocsátani azoknak az ingatlantulajdonosoknak a névjegyzékét, akik lakóhelyükről az 1944. évi október hó 15. napja után önként, vagy bár az ugynevezett Szálasi-kormány utasítására, de egyébként személyükre nézve egyénileg megállapítható kényszerhelyzet fennállása nélkül Németországba vagy a németek által megszállott valamely más ország területére távoztak s az 1945. évi október hó 31. napjáig bezárólag lakóhelyükre, illetőleg birtokukra vissza nem tértek. A névjegyzékben az érdekelt személyek tulajdonát képező ingatlanra vonatkozó területi (telekkönyvi) adatokat is fel kell tüntetni.

(2) A Községi Földigénylő Bizottság az előző bekezdésben megjelölt névjegyzék adatai, valamint a saját tudomása alapján összeírja a T. 17. §-a értelmében elkobzás alá eső ingatlanokat és egyidejűleg az ingatlan összes élő- és holt felszerelését leltárba veszi. Ha a leltározást a községi előljáróság, az elhagyott javak kormánybiztosa vagy a gyámhatóság már elvégezte, a leltár megküldése iránt a leltározást végző szervet megkeresi. A megkeresésnek a leltározó szerv soronkívül köteles eleget tenni.

32. §.

(A T. 17. §-ához.)

(1) A T. 17. §-ának (1) bekezdése alapján elkobzás alá eső ingatlan tulajdonosa a jelen rendelet hatálybalépésétől számított tizenöt napon belül az ingatlan fekvése szerint illetékes Községi Földigénylő Bizottságnál az eltávozásával kapcsolatban a személyére nézve fennállott kényszerhelyzetét igazolni köteles. A Községi Földigénylő Bizottság a határidő eltelte után a beérkezett igazolási adatokra is figyelemmel az elkobzás tárgyában véleményes javaslatot ter-

jeszt a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács elé.

(2) Ha a T. 17. §-a alá eső ingatlan tulajdonosa az elkobzást kimondó határozat meghozatala után tér vissza az ország területére, az eltávozására vonatkozó kényszerhelyzetet, valamint azt, hogy az 1945. évi október hó 31. napjáig bezárólag önhibáján kívül nem térhetett vissza lakóhelyére, illetőleg birtokára, utólag igazolhatja. Az utólagos igazolási kérelmeket az elkobzást kimondó Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanácsnál kell előterjeszteni, amely a kártalanítás kérdésében elsőfokon határoz.

33. §.

A R. 4., illetve a T. 17. §-ában megjelölt elkobzási okok fennforgása esetében az elkobzást szenvedő tulajdonos mező- és erdőgazdasági ingatlanaival együtt elkobzás alá esik az ingatlanon lévő vagy ahhoz tartozó, vele üzemgazdaságilag összefüggő, mező- és erdőgazdasági ipari üzem is.

34. §.

Abban a kérdésben, hogy a R. vagy a T. alapján elkobzott vagy megváltott mezőgazdasági ipari üzemek közül melyeket kell állami kezelésbe venni és azok miként hasznosítandók, külön jogszabályban történik intézkedés. Az állami kezelésbe kerülő mezőgazdasági ipari üzemek hasznosításából származó tiszta jövedelem a Földbirtokrendező Alapot illeti.

35. §.

(A T. 18. §-ához.)

A T. 18. §-a alapján juttatható ingatlanok tulajdoni arányát a foglalkozási, megélhetési és családi viszonyok mérlegelésével a Községi Földigénylő Bizottság javaslata alapján a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács állapítja meg.

36. §.

(A T. 19. §-ához.)

(1) A T. 19. §-ának (1) bekezdése szempontjából az 1946. évi január hó 1. napja előtt igénybevettnek és kiosztottnak kell tekinteni azt az ingatlant, amelyet a Községi Földigénylő Bizottság, a Megyei vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács a R. 1. §-ában megjelölt cél megvalósítása érdekében elkobzás vagy megváltás címén birtokpolitikai célokra ténylegesen felhasznált. E rendelkezés alá esnek azok az ingatlanok is, amelyeket nem az említett szervek használtak fel, ha a foganatósított intézkedéseket a Községi Földigénylő Bizottság, a Megyei vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács jóváhagyta.

(2) Birtokpolitikai célokra ténylegesen felhasználnak kell tekinteni azt az ingatlant:

a) amelyre vonatkozóan a Községi Földigénylő Bizottság, a Megyei vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács az 1946. évi január

hó 1. napja előtt a juttatott személyét kijelölte és amelyet a kijelölt személy (intézmény, hatóság) vagy hozzátartozója (megbízottja, képviselője) az említett időpont előtt ténylegesen birtokba is vett;

b) amelyre a juttatott személye kijelölést nyert, a kiosztás azonban a R. alkalmazása során átmenetileg haszonbérletként történt, vagy amelynek birtokába — a fenti időpont előtt — a juttatott azért nem lépett, mert a R. 26. §-ának alkalmazása folytán a haszonbérlet a haszonbérletben bent maradt;

c) amelyet a Községi Földigénylő Bizottság, a Megyei vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács kiosztott, a juttatottak azonban az 1946. évi január hó 1. napja előtt nem vettek birtokba, mert azon az 1945. év őszi okszerű mezőgazdasági munkálatot folytatni nem kellett vagy mert az őszi mezőgazdasági munkát önhibájukon kívül elvégezni nem voltak képesek;

d) végül, amelyet házhely, házhelycsere, a II. Vr. 8. §-ában megjelölt közérdekű telek céljára tartálékoltak.

(3) Nem lehet igénybevettnék és kiosztottnak tekinteni azt az ingatlant, amelyet a Megyei vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács az igénybevétel alól a T. hatálybalépése előtt jogerős határozattal mentesített s azt a földhözjuttatottak a határozat alapján a volt ingatlan-tulajdonosnak visszaadták, feltéve, hogy a tulajdonos az ingatlant a visszaadástól az 1945. évi december hó 31. napjáig zavartalan birtokában tartotta.

37. §.

A R. 14. §-ának alkalmazása szempontjából parasztbirtokosnak kell tekintetni azt a földműves családból származó személyt, akinek a saját vagy bérelt ingatlanán folytatott mezőgazdasági termelés az élethivatása és az ingatlan megművelésében sajátkezü munkájával is rendszeresen részt vesz, ha ezek a feltételek szülei tekintetében is fennállanak, illetve fennállottak.

38. §.

(A T. 19. §-ához.)

(1) A Községi Földigénylő Bizottság a jelen rendelet hatálybalépésétől számított tizenöt napon belül a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanácsnak jelenteni köteles azoknak az ezer kataszteri holdat meg nem haladó földbirtokoknak az adatait, amelyeket a Megyei vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács jogerős határozata nélkül, vagy annak ellenére az 1945. évi december hó 31. napjáig bezárólag földbirtokpolitikai célokra felhasznált. Jelentésében fel kell tüntetni az ingatlanok tulajdonosának nevét, foglalkozását, a kiosztott és a tulajdonosnak visszahagyott ingatlanok kiterjedését (férj és feleség ingatlanát egybevéve), azt, hogy az igénybevétel és kiosztást mikor fogagatosította, s végül, hogy az 1945. évi

december hó 31. napján a juttatásban részesültek, illetve azok családtagjai, képviselői vagy a volt tulajdonos volt-e birtokban. A jelentésben foglalt adatok valódiságát a községi elöljáróság igazolni köteles.

(2) A Megyei Földbirtokrendező Tanács a Községi Földigénylő Bizottság jelentését átvizsgálja s az abban foglalt, valamint a rendelkezésre álló iratok alapján a következő intézkedéseket teszi:

a) azokat az 50 — szőlő és gyümölcsös esetén 10 — kataszteri holdnál kisebb területű parasztbirtokokat, amelyekről megállapítja, hogy az érvényben lévő jogszabályok ellenére vették igénybe s osztották ki, az élő- és holt gazdasági felszereléssel együtt a tulajdonosnak visszaadja. Budapest székesfőváros határától számított 30 km-es körzeten belül a T. 19. §-a (2) bekezdésében említett 50 kataszteri hold helyett 25, szőlő és gyümölcsös esetén 5 kataszteri holdat kell érteni;

b) azok részére, akik a T. alapján csereingatlan juttatására jogosultak — az esetleg erre a célra rendelkezésre álló ingatlan megjelölése mellett — az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz juttatási javaslatot terjeszt elő. A Megyei Földbirtokrendező Tanács megállapítani és jelenteni tartozik azt is, hogy kik azok a személyek, akiknek az ingatlanát a fennálló rendelkezések ellenére osztották ki és akik az ingatlan valóságos és teljes becsértékének megfelelő kártalanításra jogosultak;

c) azokra az ingatlanokra vonatkozóan, amelyekre megállapítja, hogy a T. 19. §-a értelmében visszaadásnak helye nincs, a telekkönyvezéshez szükséges munkálatokat haladéktalanul folyamatba teszi.

(3) Ha az iratokat a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács jogorvoslat folytán az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz előzőleg már felterjesztette, a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács a Községi Földigénylő Bizottság jelentését határozathozatal végett az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz terjeszti fel.

(4) Csereingatlan csak az Országos Földbirtokrendező Tanács adhat.

(5) A gazdálkodással élethivatásszerűen foglalkozó személyek közül azokat, akik a R. 15. §-a alá esnek, a csereingatlan adásánál előnyben kell részesíteni.

39. §.

(A T. 19. §-ához.)

A T. 19. §-a (2) bekezdésének végrehajtása folytán a kimozdított igényjogosultaknak — lehetőleg lakóhelyükön történő — földhözjuttatásáról a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács gondoskodni köteles. Erre a célra elsősorban a T. 17. és 22. §-a alapján igénybevételre kerülő ingatlanokat kell felhasználni. Ha az említettek elhelyezése a megye

területén megoldható nem lenne, áttelepítésük iránt a Megyei Földbirtokrendező Tanács az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz azonnal előterjesztést tenni köteles.

40. §.

(A T. 20. és 21. §-ához.)

A T. 20. §-ának (3) bekezdése, valamint a 21. §-ának (1) bekezdése alapján járó valóságos és teljes becsértéknek megfelelő kártalanításról külön jogszabály rendelkezik.

41. §.

(A T. 22. §-ához.)

A R. 46. §-a alá eső személyek ingatlanait a T. 22. §-ának alkalmazása szempontjából a lasizta törvények alapján történi átengedésre kötelezés napján fennállott állapot szerint kell elbírálni.

42. §.

(A T. 22. §-ához.)

A T. 22 §-a (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából együttes gazdasági kezelés és irányítás alatt állónak azokat az ingatlanokat kell tekinteni, amelyekben a családi kapcsolatban lévő tulajdonosok (haszonélvezők) közös haszonra gazdálkodtak, amelyeket ugyanazon személyeknek adtak haszonbérbe, végül amelyekben a gazdaság kezelését és irányítását a tulajdonosok (haszonélvezők) közül csak az egyik látta el. Ha az ingatlanokat haszonélvezeti jog terhelte, az együttes gazdasági kezelést és irányítást vélelmezni kell.

43. §.

(A T. 22. §-ához.)

(1) A T. 22. §-a alá eső ingatlanok tulajdonosai a jelen rendelet hatálybalépésétől számított nyolc nap alatt kötelesek a I. Vr. 25. §-ában előírt bejelentést az ingatlanok fekvése szerint illetékes Községi Földigénylő Bizottságnál megtenni. Bejelentést kötelesek tenni azok az ingatlan-tulajdonosok is, akik részére az Országos Földbirtokrendező Tanács a megmaradt ingatlanokat is figyelembevétel a T. 22. §-ában meghatározott mértéket meghaladó csereterületet juttatott.

(2) A Községi Földigénylő Bizottság a bejelentés, annak hiányában a községi előjáróságtól nyert adatok, vagy a saját tudomása alapján a I. Vr.-ben meghatározott módon köteles az előbbi bekezdésben megjelölt birtokok adatait összeírni s az erről készített kimutatást a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanácshoz megváltási javaslat kíséretében felterjeszteni.

(3) A T. 34. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően be kell jelenteni, illetve össze kell írni a jelen § (1), illetve (2) bekezdésében megjelölt ingatlanokat akkor is, ha azokat a Megyei, vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács a T. hatálybalépése előtt a R. alapján mentesítette a megváltás alól.

44. §.

(A T. 22. §-ához.)

(1) Ha a T. 22. §-ában megjelölt tulajdonosok között két vagy több a R. 14. §-a alá eső személy van és az ezek tulajdonát képező ingatlanok területe külön-külön a száz kataszteri holdat nem éri el, a mentesség a kivételezésre jogosult személyek egész ingatlanára, legfeljebb azonban összesen kétszáz kataszteri holdig terjed. Ha pedig a R. 14. §-ának hatálya alá eső személyek tulajdonát képező ingatlanok területe külön-külön a száz kataszteri holdat eléri, kétszáz kataszteri hold mentes a megváltás alól.

(2) Az előző bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni azokban az esetekben is, amikor a T. 22. §-ában megjelölt tulajdonosok között a R. 15. §-ának hatálya alá eső személy-(ek) van-(nak).

45. §.

(A T. 22. §-ához.)

A R. 14. §-ának hatálya alá eső személy ingatlanát a T. 22. § (5) bekezdésének alkalmazása esetén sem lehet megváltás alá vonni.

46. §.

(A T. 23. §-ához.)

(1) A földmivesszövetkezet a T. 23. §-a értelmében a tulajdonába kerülő legelőterülettel a földmivelésügyi miniszter által megállapítandó szabályzat szerint köteles használni.

(2) Mindaddig, amíg a földmivesszövetkezet meg nem alakul a szövetkezeti tulajdonba kerülő legelő az államkincstár (Földbirtokrendező Alap) tulajdonába marad, a használati jog pedig a földhözjuttatottakat illeti, akik a legelőterület kezelésével, karbantartásával járó kötelezettségeket és közterheket viselni tartoznak.

47. §.

(A T. 24. §-ához.)

(1) A T. 24. §-a alapján az igényjogosult kis haszonbérletnek az általuk haszonbérlet és még ki nem osztott ingatlanból — ideértve a legelőt is — huszonöt kataszteri hold területű ingatlan csak akkor juttatható, illetőleg a kishaszonbérlet saját ingatlana huszonöt kataszteri holdra csak abban az esetben egészíthető ki, ha a saját, vagy a haszonbérlet ingatlana gyenge minőségű, a juttatás a haszonbérlet vagyoni és családi állapotára tekintettel indokolt és ha a juttatást a jogosult földigénylők számára tekintettel a rendelkezésre álló földterület lehetővé teszi. Ha a T. 24. §-a értelmében igényjogosult által haszonbérlet ingatlanok már kiosztást nyertek, a T. 24. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazása végett a R. alapján juttatásban részesített földigénylőket a már juttatott ingatlanból nem lehet kimozdítani. Kivételt képez az az eset, ha a kishaszonbérlet azonos személyi és vagyoni viszonyok mellett sem részesültek olyan juttatásban, mint az egyéb igényjogosultak, vagy ha a földreform céljára a helyben rendelkezésre álló bármely területből

a kimozdításra kerülő igényjogosultak kielégíthetők.

48. §.

(A T. 25. §-ához.)

(1) Azokban a városokban, ahol az igényjogosult házhelyigénylőket az elkobzott vagy megváltott ingatlanokból kielégíteni nem lehet, vagy ha az elkobzott és megváltott ingatlanok házhely céljára nem alkalmasak vagy nem elegendők, a Községi Földigénylő Bizottság a T. 25. §-ában foglalt rendelkezések szem előtt tartásával előterjesztést tehet a Megyei Földbirtokrendező Tanács útján az Országos Földbirtokrendező Tanácshoz beépített (beépítésre kijelölt) területen lévő be nem épített ingatlanok, valamint a beépített ingatlanok be nem épített, a szükséges és szokásos mértékét meghaladó részének igénybevételére. Mindaddig, amíg az előterjesztés tárgyában az Országos Földbirtokrendező Tanács nem határoz, a T. 25. §-a alapján az ingatlant birtokhaverenni és kiosztani nem lehet.

(2) Házhely céljaira igénybe lehet venni az öt kataszteri holdat meg nem haladó szőlőt vagy gyümölcsösöt is, ha ez az okszerű kezelés vagy felujtás hiánya miatt termőképességét nagyobb részében elvesztette.

49. §.

(1) A Fővárosi Földbirtokrendező Tanács illetékességi területén a házhely céljára történő igénybevétel iránti előterjesztését a Községi Földigénylő Bizottság a Fővárosi Közmunkák Tanácsánál nyújtja be.

(2) A Fővárosi Közmunkák Tanácsa az előterjesztésben megjelölt ingatlan házhely céljára történő igénybevételét javasolni köteles, ha az a talajviszonyoknál fogva építkezés vagy közterek alakításának céljára alkalmas és az igénybevétel a városrendezési szempontoknak is megfelel.

(3) Ha a Fővárosi Közmunkák Tanácsa az előterjesztésnek hozzáérkezésétől számított hatvan nap alatt nem nyilatkozik, az igénybevételt javasoltnak kell tekinteni.

(4) A T. 25. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés nem vonatkozik a R., illetve a II. Vr. alapján a Megyei vagy az Országos Földbirtokrendező Tanács jogerős határozatával már igénybevett ingatlanokra.

50. §.

(A T. 27. §-ához.)

A földhözjuttatottak befizetéseit a földművelésügyi miniszter által a pénzügyminiszterrel egyetértve a T. 27. §-a alapján a befizetés napjára megállapított átszámítási áron kell elszámolni.

51. §.

(A T. 28. §-ához.)

(1) A Megyei (Fővárosi), illetve Országos Földbirtokrendező Tanács juttatási határozatában a juttatott vagyontárgyakat a házastársak

osztatlan közös tulajdonaként kell felvenni. Ennek megfelelőleg módosul a kiosztási földkönyvben (III. Vr. 64. §) a megosztás utáni állapotnak az új tulajdonosok nevét feltüntető része.

(2) A különélő házastársakat külön kell elbírálni, a juttatás során a gyermekeket annál a házastársnál kell figyelembe venni, aki eltartásukról ténylegesen gondoskodik.

52. §.

(A T. 29. §-ához.)

A földreform végrehajtásából származó károkért — ide nem értve a bűncselekmények által okozott károkat — a végrehajtásban résztvevő szervek ellen kártérítési igényt érvényesíteni nem lehet.

53. §.

(A T. 30. §-ához.)

Ha a Községi Földigénylő Bizottság az Országos Földbirtokrendező Tanács határozatát rajta kívülálló okból végrehajtani nem tudja, ezt a körülményt az Országos Földbirtokrendező Tanácsnak haladéktalanul jelenteni köteles. Ha a jelentési kötelezettségének eleget nem tesz és az Országos Földbirtokrendező Tanács határozatát nem hajtja végre, az ellenszegülést, illetve a végrehajtás megtagadást vélelmezni kell. Ilyen esetekben az Országos Földbirtokrendező Tanács a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács javaslata alapján a Községi Földigénylő Bizottságot felosztatja s a lefolytatandó vizsgálat eredményéhez képest a bizottság elleneszező tagjait a juttatásból kizárja.

54. §.

(A T. 31. §-ához.)

(1) A T. 31. §-ában megjelölt birtokszerzők kimozdítása iránt az Országos Földbirtokrendező Tanács a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács előterjesztése vagy a közvetlen tudomására jutott adatok alapján határoz. Az Országos Földbirtokrendező Tanács ezt a jogát esetenként a Megyei Földbirtokrendező Tanácsra átruházhatja. A kimozdított igényére és tartozására a T. 14. és a jelen rendelet 26. §-ában foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.

(2) A kimozdítás elrendelésére megszabott két évi határidőt a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanácsnak a juttatás tárgyában hozott véghatározata alapján foganatosított birtokbahelyezéstől, illetőleg a birtokbaadástól, ha pedig a birtokbahelyezés, illetőleg a birtokbaadás nem a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanács határozata alapján történt, akkor a Megyei (Fővárosi) Földbirtokrendező Tanácsnak a juttatás tárgyában hozott határozatának keltétől kell számítani.

55. §.

(A T. 32. §-ához.)

Az Országos Földhitelintézet az esedékesség napját követő harminc nap eltelté után a hátraleghes követelésekről a rendelkezésre álló adatok

alapján három példányban tartozási kimutatást készít s azt behajtás végett megküldi az illetékes községi előljáróságnak (városi adóhivatalnak). A községi előljáróság (városi adóhivatal) a hátralekös tartozásokat a T. 32. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően közadók módjára hajtja be s a befolyt összeget kíséőjegyzék mellett a fennálló rendelkezések szerint az Országos Földhitelintézetnek küldi meg. A kíséőjegyzékben a behajtást szenvedő adós nevét, a behajtott összeget és a behajtás időpontját fel kell tüntetni.

III. FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

56. §.

(1) A kiosztott föld megváltási ára fejében fizetendő buzamennyiséget a R. 40. §-ában megjelölt számítási mód szerint akként kell megállapítani, hogy a kataszteri tiszta jövedelem huszszorosa és a korona átszámítási értékének (egy korona = 1.16 pengő) szorzalaként mutatózó eredmény összegét 40-nel (100 kg buza árával) kell elosztani. E művelet alapján egy korona kataszteri tiszta jövedelem ellenértéke fejében jelentkező 58 kg buzamennyiséget 60 kg-ra kell kikerekíteni. A kikerekítés után a kiosztott föld kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után 60 kg, minden fillérje után 60 dkg buzát kell fizetni.

(2) Az egy birtokrészért fizetendő buzamennyiség végösszegében mutatózó egy kg-nál kisebb maradékrészt egész kg-ra kell kikerekíteni. Például: 2 kat. hold 114 négyszögöl szántó kataszteri tiszta jövedelme 3.242 fillér, ez esetben $3.242 \times 60 = 1.945$ kg és 20 dkg buzát tesz ki, melyet 1946. kg. buzára kell kikerekíteni.

(3) A III. Vr. 37. §-a azzal nyer kiegészítést, hogy ha a megváltási ár kiszámításához a szükséges kataszteri tiszta jövedelem összege a kataszteri birtokivék megsemmisülése, elveszése, vagy bármely más okból meg nem állapítható, a Megyei Földbirtokrendező Tanács az illetékes pénzügyigazgatóságot köteles megkeresni az iránt, hogy a kataszteri alpmunkálatokból a szükséges adatokat közölje. Ha az adatok bármilyen okból rendelkezésre nem bocsáthatók, a Megyei Földbirtokrendező Tanács a pénzügyigazgatóság kiküldöttjének közreműködésével az 1909. V. törvénycikk alapján végrehajtott kataszteri kiigazítás során megállapított, s a pénzügyminisztérium által vármegyénként összesítve (u. n. „Zöldkönyv“-ben) közzétett adatok alapján állapítja meg a kiosztott ingatlanrészek kataszteri tiszta jövedelmét.

(4) Az előbbi bekezdés szerint megállapított kataszteri tisztajövedelem kataszteri holdankénti összege az említett táblázatban községenként az egyes művelési ágakra megjelölt átlagos kataszteri tisztajövedelemnél kevesebb nem lehet. Ez a rendelkezés nem érinti a kataszteri

tisztajövedelemnek a III. Vr. 35. és 59. §-ának megállapított legalacsonyabb összegét.

57. §.

Az elkobzott, vagy megváltott ingatlanon lévő és az ahhoz tartozó épületekért a földhözjuttatottak által fizetendő megváltási árat az 1938. évi árak alapulvételével becslés útján kell megállapítani. Az ezekért megállapított megváltási ár azonban nem haladhatja meg a földingatlan megváltási árának 30%-át. (R. 41. §-ának második bekezdése.) Ha azonban a földingatlan megváltási árának 30%-a kisebb, mint a T. 7. §-ának (2) bekezdése, illetve a jelen rendelet 9. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján megállapítható érték, az épületek megváltási árat a T. 7. §-ának (2) bekezdésében és a jelen rendelet 9. §-ában foglaltak szerint kell megállapítani.

58. §.

(1) A III. Vr. 64. §-a harmadik bekezdésének b) pontja azzal nyer kiegészítést, hogy a kiosztási földkönyv a megosztás utáni állapotot feltüntető második részének tartalmaznia kell a III. Vr. 67. §-ának ötödik bekezdése szerint megállapítandó új telekkönyvi helyrajzi számot is. A kiosztott ingatlanok új telekkönyvi helyrajzi számait a kiosztási vázrajzon is fel kell tüntetni. A műszaki munkarészekben a helyrajzi számok feltüntetésének elmaradása a telekkönyvezést nem akadályozza.

(2) A házhelyek kiosztásával kapcsolatos munkálatok meggyorsítása érdekében a Megyei Földbirtokrendező Tanács a grafikus eljárással történő kiosztást is elrendelheti. Ebben az esetben a műszaki munkarészek szerkesztésére és a telekkönyvezésre is — a jelen rendeletben foglalt eltérésekkel — a III. Vr. 62–67. §-ainak rendelkezései megfelelően az irányadók.

59. §.

A III. Vr. 54. §-a azzal nyer kiegészítést, hogy a közbirtokossági erdők létesítése iránti kérelmet legkésőbb a jelen rendelet hatálybalépésétől számított kilencven nap alatt kell előterjeszteni. A kérvényt a földművelésügyi miniszterhez címezve a Megyei Földbirtokrendező Tanácsnál kell benyújtani. A Megyei Földbirtokrendező Tanács a hozzá benyújtott kérvényt javaslatával az illetékes erdőfelügyelőséghez küldi meg s egyben közli az érdekelt község igényjogosult földigénylőinek számát és a kiosztott mezőgazdasági ingatlanok területét.

60. §.

Az elkobzott és megváltott ingatlanokon lévő, a R. 28. §-a alá nem eső nádasok kihasználásából származó jövedelem a Földbirtokrendező Alapot illeti.

61. §.

(1) Azok az elkobzott és megváltott tőzegtelepek, amelyeknek felszínén rét- vagy legelőgazdálkodást folytatnak, illetve amelyek mocsaras, vízenyős vagy földadó alá nem eső terméketlen

területek, az államkincstár (Földbirtokrendező Alap) tulajdonába kerülnek. Ezeknek egyéni tulajdonba való adását mellőzni kell, de a tőzegkitermelés megkezdéséig az igényjogosultaknak haszonbérbe adhatók.

(2) A tőzegtelepek hasznosításából származó jövedelem a Földbirtokrendező Alapot illeti.

62. §.

(1) A III. Vr. 22. §-ának harmadik bekezdése azzal egészítették ki, hogy a mentesítés iránti kérelmet a jelen rendelet hatálybalépésétől számított hatvan nap alatt kell a földmívelésügyi miniszterhez előterjeszteni. Ha az ipari üzemet a jelen rendelet hatálybalépése után veszik igénybe, a mentesítés iránti kérelmet az igénybevételi határozat kézbesítésétől számított tizenöt nap alatt lehet előterjeszteni.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított határidő nem vonatkozik azokra, akik kérelmüket rajtuk kívül álló okból (hadifogság, deportálás stb.) nem terjeszthetik elő.

63. §.

A III. Vr. 70. §-a azzal nyer kiegészítést, hogy a visszajuttatási kérelmet a tulajdonos testvére is jogosult előterjeszteni.

64. §.

A I. Vr. 57. és 64. §-a akként módosul, hogy a Megyei és az Országos Földbirtokrendező Tanács köztisztviselő tagjait is lehet tiszteletdíjban részesíteni.

65. §.

Az Országos Földbirtokrendező Tanács tagjaiból külön telepítési tárgyaló tanácsot kell alakítani. A telepítési tárgyaló tanács az ügyek intézése során az érdekelt miniszterek kiküldöttjeit a tanácskozássra meghívhatja. A miniszteri kiküldöttek a tárgyalás alatt álló ügyekben felszólalhatnak, véleményét nyilváníthatnak a határozathozatalban azonban nem vehetnek részt. A tárgyaló tanács vezetőjét tagjaiból maga választja.

66. §.

(1) A jelen rendelet hatálybalépése után a Megyei és az Országos Földbirtokrendező Tanács által hozott határozatokat postai úton vagy kézbesítési ívvel kell az érdekelttel közölni, kivéve, ha az érdekelt vagy igazolt meghatalmazottja a tárgyaláson a határozat kihirdetésekor jelen volt, ez esetben a határozatot külön kézbesíteni nem kell s a jogorvoslati határidőt a kihirdetés napjától kell számítani.

(2) A postai úton történő közlésnél a feladástól számított ötödik nap elteltével a kézbesítést megtörténtnek kell tekinteni.

(3) Ha a határozatot akár a címzettrel együtt lakó felnőtt családtag, akár a címzett, vagy a vele közös háztartásban élő családtag szolgáltatásban álló felnőtt személy vagy az ingatlan vezetésével megbízott kezéhez kézbesítették, a kézbesítést akkor is szabályszerűnek kell tekinteni, ha az iratot a postai vagy egyéb szabályok

értelmében a címzett saját kezéhez kellett volna kézbesíteni.

(4) Azoknak az érdekelteknek, akiknek lakóhelye ismeretlen, továbbá akik bejelentési kötelezettségüknek eleget nem tettek, vagy akik nem tartózkodnak az ország területén, végül olyan esetekben is, amikor a postára adás útján történő kézbesítés sikerre nem vezetett, a határozatot — a kézbesítés akadályának megjelölésével — nyolcnapi közszemléretétel végett meg kell küldeni az ingatlan fekvése, továbbá az érdekelt legutolsó ismert lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságnak és egyidejűleg eseti gondnok kirendelése végett az utolsó lakhely szerint illetékes elsőfoku gyámhatóságnak. Ilyen esetben a határozatot a gyámhatóságnak történt kézbesítéstől számított harminc nap elteltével az érdekelt kezéhez kézbesítettnek kell tekinteni.

(5) A gyámhatóság az előző bekezdésben említett értesítés vételétől számított három napon belül az érdekelt részére gondnokot kirendelni köteles.

(6) A gondnok kötelessége az elkobzást, illetve megváltást szenvedő tulajdonos lakó-, vagy tartózkodási helyének a kipuhatolása, az esetleges örökösök megállapítása, értesítése, mindezek bejelentése, valamint az elkobzott, illetve megváltott ingatlan tulajdonosának az eljárás során képviselője. (Szükség esetén a jogorvoslat beadása stb.)

(7) A gondnok költségét és díját a végzett munkához mérten a képviselt terhére a gyámhatóság állapítja meg. A gondnok kirendelése megszűnik, ha az elkobzott, illetve megváltott ingatlan tulajdonosa, elhalálozása esetén az örökös belföldön lakó meghatalmazottat jelent be, vagy belföldi lakását és azt, hogy személyesen kíván eljárni az elsőfoku gyámhatóságnak bejelenti.

(8) Ha a címzett az átvételt megtagadta, a kézbesítést a kényszerkézbesítés mellőzésével megtörténtnek kell venni és ez esetben a közszemléretételt, valamint a gondnok kirendelését is mellőzni kell.

(9) Az elkobzott, illetve megváltott ingatlan tulajdonosának felnőtt családtagja, szolgáltatásban álló felnőtt személy és az ingatlan kezelésével megbízott, a tulajdonos nevében külön meghatalmazás nélkül is eljárhat.

(10) A Megyei Földbirtokrendező Tanács általános érdekű határozataira nézve az I. Vr. 45. §-ának harmadik bekezdésében foglaltak továbbra is érvényben maradnak.

67. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell; hatálybalépésével a 33.000/1945., 2.400/1945., 5.600/1945., 75.000/1945. és 75.200/1945. F. M. számú rendeleteknek ezzel ellentétes rendelkezései hatályukat veszítik.

Budapest, 1946. évi július hó 4-én.

Dobi István s. k.
földmívelésügyi miniszter.